

اپیدمیولوژی مخاطرات طبیعی در استان آذربایجان شرقی: ۲۰۱۱-۱۹۵۴

نویسندگان: جواد بابائی، فاطمه صادقی، محمد جواد مرادپان

چکیده

مقدمه: مخاطرات طبیعی فرایندها یا پدیده‌هایی هستند که در بیوسفر زمین روی می‌دهند و می‌توانند حادثه آسیب‌زایی را به دنبال داشته باشند. این مخاطرات هر روز در جهان اتفاق می‌افتند و منجر به نتایج قابل توجه انسانی، اقتصادی و محیطی می‌شوند.

هدف: از آنجا تعیین وضعیت وقوع مخاطرات یکی از اقدامات اولیه در مدیریت آنهاست، این مطالعه به بررسی اپیدمیولوژیک مخاطرات طبیعی استان آذربایجان شرقی پرداخته است.

روش: این مطالعه توصیفی-تحلیلی گذشته‌نگر با استفاده از داده‌های موجود در تارنمای Desinventar در بین سالها ۱۹۵۴ تا ۲۰۱۱ انجام شده است. کلیه مخاطرات طبیعی ثبت شده مربوط به استان آذربایجان شرقی از تارنمای فوق استخراج شد و با شیوه‌های آماری توصیفی (فراوانی- درصد) و نرم افزارهای آماری SPSS و Excel مورد تحلیل و بررسی قرار گرفتند.

یافته‌ها: در کل وقوع ۴۶۷ مخاطره طبیعی ثبت شده بود که شامل ۲۷۲ سیل (۵۸/۲٪)، ۱۳۶ زلزله (۲۹/۱٪)، ۱۶ زمین‌لغزه (۳/۴٪)، طوفان برف و تگرگ هر کدام با ۱۰ بار وقوع (۲/۱٪)، ۶ طوفان (۱/۳٪)، ۴ رعد و برق (۰/۹٪)، آتش‌سوزی جنگل و بهمن هر کدام با یک بار وقوع بودند. تبریز با ۱۳۹ مخاطره طبیعی (۲۳/۳٪) در رتبه اول قرار داشت. از ۴۱ نوع بلای طبیعی شناخته شده، ۱۰ نوع در استان اتفاق می‌افتد. روند وقوع مخاطرات طبیعی روبه رشد بوده و تنها در سالهای ۲۰۱۰-۲۰۰۱ اندکی کاهش در روند مشاهده می‌شود.

بحث و نتیجه گیری: استان آذربایجان شرقی یکی از مناطق مستعد از نظر مخاطرات طبیعی است. سیل شایعترین مخاطره طبیعی استان از نظر وقوع است. با وجود مستعد بودن منطقه، متأسفانه بسیاری از وقایع بطور دقیق ثبت نمی‌شوند. مدیریت موثر این مخاطرات نیازمند این است که داده‌های مربوطه بطور دقیق جمع‌آوری، ثبت و تحلیل شوند.

واژه های کلیدی: آذربایجان شرقی، اپیدمیولوژی، مخاطرات طبیعی